

Proces zarządzania szacunkami: Model and data governance

Piotr Przybyszewski

13 grudnia 2023 r.

Seminarium Polskiej Izby Ubezpieczeń „Zamknięcie Roku 2023”

Szacunek

Przybliżona kwota pieniężna przyjęta wobec braku precyzyjnego pomiaru. Termin ten jest stosowany do kwoty mierzonej w wartości godziwej, gdy zachodzi oszacowanie, jak również do innych kwot, które wymagają oszacowania.

Krajowy Standard Badania 540 „Badanie szacunków księgowych i powiązanych ujawnień” jest obowiązkowo stosowany przy badaniu sprawozdań finansowych za okres od 1 stycznia 2022 r.

Wprowadził on zwiększone wymogi dla biegłych rewidentów w zakresie oceny ryzyka oraz wykonywania procedur w celu weryfikacji poprawności szacunku.

Metody

- Sposób ustalania i kalkulacji szacunku
- Metoda powinna być racjonalna w danych okolicznościach, jak również spójna ze standardami rachunkowości
- Przykłady: DCF, metody aktuarialne, wartość odtworzeniowa

Dane

- Dane wejściowe, zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne
- Dane powinny być odpowiednie na potrzeby szacunku, jak również prawidłowe i kompletne
- Przykłady: dane polisowe obejmujące okres ochrony, sumę ubezpieczenia

Założenia

- Osądy, decyzje lub oceny dokonywane w obszarach, które wiążą się z pewnym stopniem subiektywizmu lub niepewności
- Przykłady: współczynnik szkodowości, zakładany zwrot z inwestycji

Potencjalne ryzyka związane z szacunkami

01

Ryzyka związane z metodą

- Zastosowano nieprawidłową metodę w świetle zasady rachunkowości, jak i praktyki rynkowej np. opracowanie autorskiej metody, której adekwatność nie została odpowiednio oceniona i udokumentowana
- Wybrana metoda jest nie odpowiednia do pomiaru szacunku, gdyż nie uwzględnia wszystkich elementów np. pominięcie czynników zewnętrznych mających istotny wpływ na szacowaną wartość
- Brak kontroli i nadzoru nad zastosowaną metodą np. nieuprawnione zmiany w modelu, brak regularnej oceny adekwatności modelu

02

Ryzyka związane z danymi

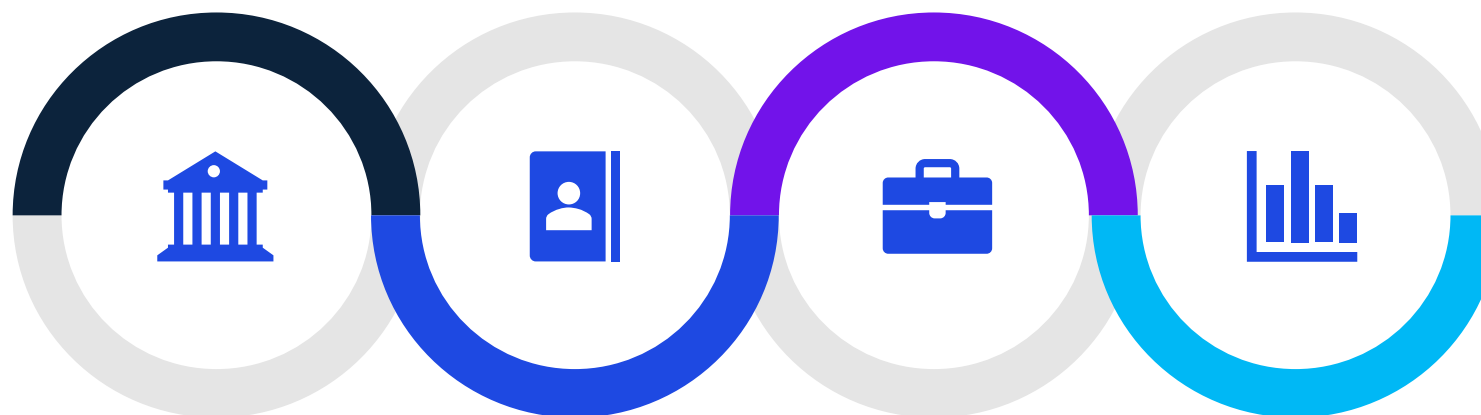
- Wykorzystywane dane są niekompletne (extraction risk)
- Dane wykorzystywane do kalkulacji szacunku nie są przechowywane w bezpieczny sposób (integrity risk) np. w ramach przechowywania danych w systemach informatycznych dane są modyfikowane w nieuprawniony sposób
- Dane wykorzystywane w szacunku są nieprawidłowe (input risk) np. błędnie wprowadzone dane do systemu
- Wybór danych zastosowanych do kalkulacji szacunku jest nieprawidłowy np. dokonano subiektywnego wyboru zakresu danych

03

Ryzyka związane z założeniami

- Stosowane założenia są nieaktualne np. przyjmowanie założeń sprzed kilku lat bez przeprowadzenia odpowiednich analiz
- Subiektywna kalkulacja szacunku np. modyfikowane okresu obserwacji w celu uzyskania odpowiednich wyników
- Niepoprawne i niekompletne dane wykorzystane w kalkulacji założeń
- Brak kontroli nad procesem aktualizacji szacunków w modelu

Jak można ograniczyć ryzyko szacunku jako całości?

Przegląd retrospektywny

- Porównanie oszacowania na poprzedni dzień bilansowy do wartości rzeczywistych
- Może obejmować część salda, gdy szacunek nie rozlicza się w całości

Analiza wrażliwości

- Oszacowanie jak zmiany założeń wpływają na oszacowaną wartość
- Wskazuje obszary istotnie ważne w ramach kalkulacji szacunku, których precyzja jest niezwykle istotna

Benchmarking

- Zarówno wewnętrzny (w ramach spółki lub grupy kapitałowej) lub zewnętrzny
- Może obejmować zarówno metody, jak i założenia

Przegląd zdarzeń po dacie bilansowej

- W przypadku szacunków, których realizacja przypada przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego, niezbędne jest uwzględnienie zdarzeń po dacie bilansowej

Przykładowe kontrole związane z modelem

Przykładowe kontrole związane z założeniami

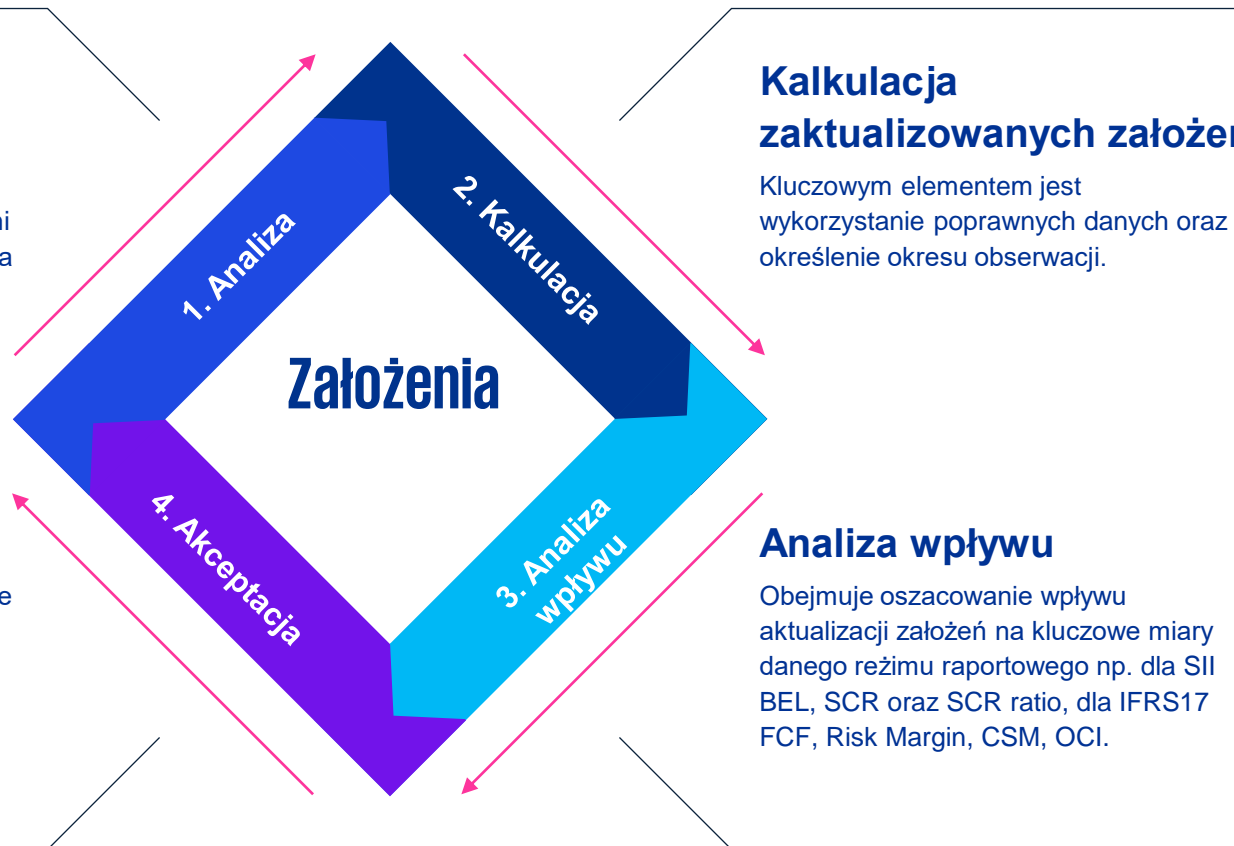
Analiza danych historycznych

Obejmuje porównanie wyników rzeczywistych z poprzednio stosowanymi założeniami. Efektem powinna być ocena zidentyfikowanych rozbieżności.

Akceptacja założeń

Formalna akceptacja założeń i wdrożenie ich do kalkulacji szacunku. Powinna obejmować wszystkie elementy wymienione wcześniej

Kalkulacja zaktualizowanych założeń

Kluczowym elementem jest wykorzystanie poprawnych danych oraz określenie okresu obserwacji.

Analiza wpływu

Obejmuje oszacowanie wpływu aktualizacji założeń na kluczowe miary danego reżimu raportowego np. dla SII BEL, SCR oraz SCR ratio, dla IFRS17 FCF, Risk Margin, CSM, OCI.

Potencjalne kontrole w obszarze danych

01

Input risk

Obejmuje ryzyko związane z wprowadzeniem danych do systemów.

- Weryfikacja danych w systemach dziedzinowych do dokumentów źródłowych
- Konfiguracja systemu w celu uniemożliwienia wprowadzenia nieprawidłowych danych
- Kontrole powinny obejmować również części procesów wykonywane poza spółką

02

Integration risk

Ryzyko spójności i kompletności danych w trakcie ich przechowywania w spółce. Kluczowe znaczenie mają kontrole w środowisku IT, które uniemożliwią nieuprawione działania

- Ograniczenie dostępu do systemów do osób, dla których dostęp ten jest niezbędny
- Odbieranie i nadawanie dostępu do systemów na czas oraz w odpowiednim zakresie (brak nadmiarowych uprawnień)
- Regularna kontrola działalności użytkowników uprzywilejowanych.

03

Extraction risk

Ryzyko, iż wykorzystane dane nie są kompletne.

- Niezależne uzgodnienia do systemu źródłowego
- Predefiniowane raporty systemowe, objęte procedurą change management

Dziękuję za uwagę

Piotr Przybyszewski

Senior Manager

Financial Services
KPMG w Polsce

M: pprzybyszewski@kpmg.pl

Poglądy i opinie wyrażone w niniejszej prezentacji zawierają zapatrywania autorów i mogą nie być zbieżne z poglądami i opiniami KPMG. Informacje zawarte w niniejszej prezentacji są uważane za wiarygodne, jednakże zarówno autorzy, jak i KPMG, nie gwarantują ich kompletności ani dokładności. Zarówno autorzy, jak i KPMG nie przyjmują żadnej odpowiedzialności za błędy w faktach lub opiniach, ani za jakiegokolwiek straty wynikające z wykorzystania całości lub części informacji zawartych w niniejszej prezentacji.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie mają charakter ogólny i nie dotyczą konkretnego podmiotu. Informacje zostały wybrane na podstawie naszej oceny tego, co jest najbardziej istotne z uwagi na cel niniejszej prezentacji. Przedstawione informacje mogą nie być odpowiednie do celów innych niż cel niniejszej prezentacji.

© 2023 KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., polska spółka komandytowa i członek globalnej organizacji KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Limited, prywatną spółką angielską z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji. Wszelkie prawa zastrzeżone.

KPMG

